

Crear capacitats: L'enfocament del desenvolupament humà, de Martha C. Nussbaum

Prefaci (els tres primers paràgrafs)

[1] [Fer servir el creixement econòmic com a únic indicador de la qualitat de vida d'un país implica desatendre el nivell de vida i els serveis bàsics dels seus habitants més pobres]

Durant molt temps, els economistes, els confeccionadors de polítiques i els funcionaris especialitzats en l'àmbit dels problemes de les nacions més pobres del món van explicar una història que distorsionava l'experiència humana. Els seus models dominants s'emparaven en la idea que la qualitat de vida d'un país millorava quan —i només quan— s'incrementava el seu producte interior brut (PIB). Aquest indicador indiferenciat assignava notes elevades a països que tenien desigualtats alarmants: països en els quals un percentatge considerable de la població no gaudia dels fruits de la millora del conjunt de l'economia nacional. Com que els països reaccionen a aquelles qualificacions públiques que afecten la seva reputació internacional, aquest enfocament indiferenciat els encoratjava a centrar tots els seus esforços en el capítol del creixement econòmic, sense parar esment al nivell de vida dels seus habitants més pobres i sense abordar, tampoc, qüestions com la salut i l'educació, les quals, normalment, no milloren amb el creixement econòmic sense més ni més.

[2] [Aquest model deficient és encara el més utilitzat pels organismes econòmics internacionals per definir el grau de «desenvolupament» i la qualitat de vida, tant dels països pobres com dels països rics en els quals també existeixen grans desigualtats]

Aquest model encara continua vigent, tot i que allà on es troba més arrelat és en les anàlisis convencionals del rendiment dels «països en vies de desenvolupament» —és a dir, en el vessant pràctic de l'economia del desenvolupament i en els organismes relacionats amb aquesta, com ara el Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial. També s'hi recorre àmpliament per reflexionar sobre la situació de les nacions riques i sobre el que significa, per a aquestes, «desenvolupar-se» o millorar la seva qualitat de vida. (Tots els països estan «en vies de desenvolupament», encara que aquesta expressió a vegades s'utilitzi només per referir-se a les nacions més pobres: cada nació té molt marge de millora pel que fa a proporcionar una qualitat de vida adequada a tota la seva població.) Atès que aquestes nacions també contenen grans desigualtats, l'esmentat enfocament els hi genera distorsions similars.

[3] [L'enfocament de les «capacitats» es presenta com una alternativa a l'enfocament basat només en el creixement econòmic i se centra en les oportunitats que les persones tenen realment de fer o ser el que vulguin]

Actualment, hi ha un nou paradigma teòric en el camp del desenvolupament i les polítiques públiques. Conegut com l'enfocament del «desenvolupament humà»—i també com l'«enfocament de la capacitació» o «l'enfocament de les capacitats»—, aquest paradigma parteix d'una pregunta molt simple: Què són realment capaces de fer i de ser les persones? I quines oportunitats tenen, veritablement, a la seva disposició per fer o ser el que puguin? A més de simple, aquesta pregunta és també complexa, ja que la qualitat d'una vida humana implica múltiples elements la interrelació dels quals necessita un estudi detingut. De fet, un dels trets més atractius del nou enfocament és, precisament, la seva complexitat: sembla ben dotat per respondre a les complexitats de la vida humana i a l'afany humà. Al cap i a la fi, la pregunta que es proposa tractar és la mateixa que tothom es fa sovint en el seu dia a dia.

—Martha C. Nussbaum, *Creating capabilities: The Human Development Approach*.
The Belknap Press of Harvard University Press:
Cambridge, Massachusetts i Londres, 2011.
«Preface», IX-X.
Traducció d'Àlex Agustí-Polis.